

Monumentnummer*: 524234

Smallepad 5
3811 MG Amersfoort
Postbus 1600
3800 BP Amersfoort
www.cultureelerfgoed.nl

T 033 421 74 56
E info@cultureelerfgoed.nl

Status **rijksmonument**
Inschrijving register* **27 mei 2002**
Kadaster deel/nr **82679/33**

Woonplaats*		Gemeente*		Provincie*			
Aalsmeer		Aalsmeer		Noord-Holland			
Straat*	Nr*	House letter*	Toev.*	Postcode*	Woonplaats*	Situering	Locatie
Zijdstraat	53			1431 EB	Aalsmeer		
Zijdstraat	55			1431 EB	Aalsmeer		
Kadastrale gemeente*		Sectie*	Kadastraal object*		Appartement aanduiding		Grondperceel
Aalsmeer		G					5804

Omschrijving**

Inleiding

DOOPSGEZINDE KERK (vermaning)(nr 55) met voormalige KOSTERSWONING (nr 53), behorende bij het complex "Doopsgezinde kerk Zijdstraat", in 1926-1927 gebouwd naar het ontwerp van J.F. Staal (1879 - 1940) in de stijl van de Amsterdamse School met elementen uit de doopsgezinde kerkbouw en de Nieuwe Zakelijkheid en terugliggend gelegen op een rechthoekig terrein tussen de Zijdstraat en de Gedempte Sloot in het centrum van Aalsmeer.

In 1987 werd de javateakbekleding van de zuidwestelijke topgevel vervangen door eternietleien.

N.B. De later toegevoegde zaal aan de noordwestzijde van de kerk valt niet onder de bescherming. Ook het orgel valt niet onder de bescherming (wel de orgelkas).

Omschrijving

Op rechthoekige plattegrond opgetrokken doopsgezinde schuurkerk, afgesloten door een hoog opgaand asymmetrisch zadeldak met de noklijn haaks op de weg en aan de zuidoostzijde doorgetrokken over een fietsenstalling. In de dakschilden zijn dakkapellen

* Dit gegeven is onderdeel van het rijksmonumentenregister

** Dit is een registergegeven voor zover noodzakelijk voor de identificatie van het rijksmonument

opgenomen. Het rechthoekige volume met de hoofdentree aan de noordwestzijde telt twee bouwlagen en wordt afgesloten door een steekkap met de noklijn evenwijdig aan de weg. De nevenruimten, waaronder de kerkeradskamer, op de noordhoek tellen één bouwlaag onder schildkap, aansluitend op het dak van de kerk. De kosterswoning op rechthoekige plattegrond telt één bouwlaag en wordt afgesloten door een mansardekap met de noklijn evenwijdig aan de weg. In het westelijke dakvlak is een dakkapel opgenomen met ramen met roedenverdeling. De dakschilden zijn bedekt met rode Romaanse pannen. De gevels zijn opgetrokken in grijsgroene baksteen met decoratieve banden en vlakken in de voorgevel (ZW).

De voorgevel (ZW) van de kerk heeft in de as een toegangsdeur met roedenverdeling in rechthoeken voor het raamgedeelte, bereikbaar via vier bakstenen treden, geflankeerd door twee vierkante vensters met een ten opzichte van elkaar gespiegelde roedenverdeling in rechthoeken. Deze staan op een rollaag die het rechthoekige, in blokverband gemetselde en risalerende veld, dat zich daarboven uitstrekt, begrenst. Rechts van de deur begint een muurtje met ezelsrug tussen de kerk en het dubbele woonhuis, waarin een houten poortje met de aanduiding "Rijwielen". In de linker onderhoek van het veld steekt een gebeeldhouwde steen uit het gevelvlak met een Zaaier erin gehakt en in beide bovenhoeken steken balken uit met gestileerde engelenfiguren. Boven de deur bevindt zich een groot raamblok met vijf ramen, door middel van roeden ingedeeld in grote en kleine rechthoeken. De grote in oorsprong met teakhout beklede topgevel ligt even terug. De hoofdingang ligt links, in het bouwlichaam dwars op de zijgevel, dat tevens de voormalige kosterswoning bevat. In het muurvlak erboven bevinden zich galmborden voor een rechthoekige opening. In de voorgevel van de voormalige kosterswoning is rechts uit het midden een (niet originele) toegangsdeur geplaatst met rechts daarvan twee kleine vensters en links een enkel en een dubbel venster met roedenverdeling. De vensters zijn direct onder de gootlijst geplaatst.

De linker zijgevel (NW) van het volume met de hoofdingang heeft een klein venster in de rechter bovenhoek op de tweede bouwlaag. De noordwestgevel van de voormalige kosterswoning is blind. De noordwestgevel van het één bouwlaag tellende volume bevat drie vensters met roedenverdeling.

De rechter zijgevel (ZO) bevat de fietsenstalling onder de overhangende kap die ondersteund wordt door betonnen pijlers. Op de zuidhoek loopt de gevel hoger door.

De achtergevel (NO) is geheel gemetseld met vlechtwerk langs de daklijst. In de getrapte uitbouw staat in het interieur het orgel en eronder loopt een gang buiten de kerkruimte om naar de kerkeradskamer. Smalle, hoge vensters flankeren de orgeluitbouw. Een hijsbalk bevindt zich in de as van de gevel. In de noordoostgevel van de kerkeradskamer bevinden zich drie vensters met roedenverdeling. De noordoostgevel van de grote zaal grenst aan de Gedempte Sloot.

Het interieur is te bereiken via de hoofdingang en de deur in de voorgevel. Links in de noordoostgevel bevindt zich een deur naar de gang en trap naar de orgeltribune en kerkeradskamer, welke ook een deur heeft in de lange (NW)wand. In de andere lange wand kan de kerk vanuit de fietsenstalling betreden worden. Op de vloer liggen zwartgelakte grenen delen. De doopvloer is met een trede verhoogd. Onder de gaanderij aan de zuidwestmuur bevindt zich een katechesatieruimte die afgesloten wordt door een vouwand. Op de gaanderij met een balustrade uit panelen staan drie bankenblokken die naar achteren oplopen. Hierachter bevindt zich het grote raam van de voorgevel. Op de doopvloer staan kerkeradbanken, waarvan de laatste zijn opgenomen in de rondlopende lambrizing die bestaat uit horizontale geprofileerde lijsten in grijswit, oker, zwart en steenrood geschilderd. De wanden zijn wit gepleisterd. Tegen de noordoostmuur bevindt zich een blokvormige orgelkas die aansluit op de inrichting van de kerkruimte. Daaronder bevindt zich centraal op de doopvloer de preekstoel, bestaande uit een borstwering op een verhoging. Het stucwerk plafond wordt gedragen door een stalen frame dat doorloopt in de dakkapellen. Boven de gaanderij bevindt zich een verlaagd deel met in de hoeken twee

* Dit gegeven is onderdeel van het rijksmonumentenregister

** Dit is een registergegeven voor zover noodzakelijk voor de identificatie van het rijksmonument

sculpturen voorstellende evangelistensymbolen en vervaardigd door J. Havermans. In de ruimte hangen een twintigtal oorspronkelijke peervormige lampen.

Waardering

De doopsgezinde kerk met voormalige kosterswoning is van algemeen belang vanwege architectuur- en cultuurhistorisch waarde als historisch-functioneel hoofdonderdeel van het omschreven complex, als zeldzaam en gaaf bewaard gebleven voorbeeld van religieuze bouwkunst uit de eerste helft van de 20ste eeuw in de stijl van de Amsterdamse School met elementen uit de Nieuwe Zakelijkheid, en als onderdeel uit het oeuvre van architect J.F. Staal.

Hoofdcategorie

Religieuze gebouwen

Religieuze gebouwen

Subcategorie

Kerkelijke dienstwoning

Kerk en kerkonderdeel

Functie

Kosterswoning

Kerk

* Dit gegeven is onderdeel van het rijksmonumentenregister

** Dit is een registergegeven voor zover noodzakelijk voor de identificatie van het rijksmonument